

Tilladelse til hestehold

Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg
Jf. Husdyrbrugloven § 16b uden BAT

DATABLAD

Beliggenhed	Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg
Ejer	Stutteri Birk/Bøgholm
Adresse	Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg
Tlf. nr.	29371645
E-mail.	Cilleme@hotmail.com
Matr. Nr. og Ejerlav	4c, 6k og 7l og Horndrup By, Tåning
CVR nr.	42547026
CHR. nr.	-
Ejendoms nr.	7460015543
Driftsansvarlig	Cecilie Pedersen
Brugstype	Hestehold
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Godkendelses dato	03. februar 2021

Indhold

1.	Afgørelse	4
1.1	Godkendt produktionsareal	4
1.1.1	Frist for udnyttelse	4
1.2	Vilkår	5
1.2.1	Generelle vilkår	5
1.2.2	Vilkår om produktionsareal	5
1.2.5	Vilkår om støj	5
1.2.6	Vilkår om håndtering af affald	6
1.2.7	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr	6
1.2.8	Vilkår om håndtering af husdyrgødning og vaskevand	6
1.2.9	Vilkår om egenkontrol	6
1.2.3	Vilkår til forebyggelse af uheld	6
1.2.4	Vilkår ved ophør	7
1.3	Offentliggørelser	7
1.4	Klagevejledning	7
1.5	Resume af tilladelse	8
2.	Ansøgning og Miljøvurdering	10
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund	10
2.2	Erhvervs-mæssig nødvendighed	10
2.3	Beskrivelse af det ansøgte projekt	10
2.4	Produktionsareal og husdyrhold	11
2.5	Anlæg og Beliggenhed	11
2.5.1	Faste afstandskrav	12
2.5.2	Opbevaringskapacitet	12
2.5.3	Affald	13
2.6	Lugt	13
2.7	Andre potentielle nabogener	14
2.7.1	Skadedyr	14
2.7.2	Støv	14
2.7.3	Støj	15
2.7.4	Lys	15
2.7.5	Transporter til og fra ejendommen	15
2.8	Jord, grundvand og overfladevand	16
2.8.1	Jord og grundvand	16
2.8.2	Håndtering af overfladevand	16
2.9	Natur	16
2.9.1	Natura 2000	18
2.9.2	Bilag IV arter	18
2.9.3	Anden beskyttet natur	19
2.9.4	Skov	19
2.10	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	21

1. Afgørelse

1.1 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 24. august 2021 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg, matrikel nr. 4c, 6k og 7l m.fl. omhandlende følgende:

Skanderborg Kommune meddeler hermed tilladelse til et produktionsareal på 385 m² på Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg, bestående af:

- 105+213 =318 m² produktionsareal med dybstrøelse til heste i eksisterende bygninger, se vilkår om produktionsareal
- Ridehal i eksisterende bygning, ca. 650 m²
- 89 m² møddingsplads
- Udvidelse af eksisterende ridebane til 20*60 m

De tilladte staldanlæg kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Hvis dyreholdet på et senere tidspunkt bliver væsentlig større end 10 heste, kan en ekstra ridebane blive erhvervsmæssig nødvendig. Hvis det bliver aktuelt, skal der søges en særskilt landzone tilladelse til dette.

Afgørelsen meddeles i henhold til *Husdyrbrugloven*¹ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*², som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervsmæssige husdyrbrug.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 228733, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet d. 25. november 2021 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det tilladte projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet tilladelse til udledningen af overfladevand og givet en byggetilladelse fra Skanderborg Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

1.1.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter tilladelsen er meddelt, skal godkendelsen være udnyttet. Det vil sige at nyt byggeri skal være færdigmeldt og produktionen startet. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del som ikke er udnyttet.

Hvis ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 5. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 2256 af 29. december 2020

1.2 Vilkår

Denne tilladelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende tilladelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i tilladelsen.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen, herunder de vilkår som er stillet for tilladelsen.

2. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

1.2.2 Vilkår om produktionsareal

4. Tilladt produktionsareal

Tabel 1 Tilladt produktionsareal

Stald og dyretype	Areal, m ²	Gulvtype
Løsdrift	105	Dybstrøelse
Bokse	213	Dybstrøelse
I alt	318	

Placering af staldene og øvrige husdyranlæg fremgår af figur 2-1.

6. Løsdrift og bokse skal være tomme mindst 4 måneder om året
7. Den eksisterende ridebane kan udvides til 20*60 m. Der kan etableres nedadrettet LED-belysning på hegnet omkring ridebanen, i max 1 m's højde.

1.2.5 Vilkår om støj

8. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

1.2.6 Vilkår om håndtering af affald

9. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
10. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
11. Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet.
12. Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

1.2.7 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

13. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Danmarks Jordbrugsforskning, skadedyrlaboratoriet.
14. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

1.2.8 Vilkår om håndtering af husdyrgødning og vaskevand

15. Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en ajlebeholder eller lignende
16. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.
17. Møddingspladsen med et overfladeareal på 89 m² skal være indrettet jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og have tætsluttende, vandtæt overdækning.
18. Møddingspladsen skal placeres nord for ridehallen, jf. figur 2.1.
19. På nordsiden af ridehallen skal være tagrende.

1.2.9 Vilkår om egenkontrol

20. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - Dokumentation for 9 måneders opbevaringskapacitet
  - Dokumentation for at staldene er tomme mindst 4 måneder om året
  - Dokumentation for håndtering af affald

1.2.3 Vilkår til forebyggelse af uheld

21. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
22. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.

23. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.2.4 Vilkår ved ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

1.3 Offentliggørelser

Første udkast til afgørelsen blev den 6. december 2021 sendt i høring hos ansøger. Kommunen modtog bemærkninger og supplerende oplysninger d. 12. januar 2022.

Matrikulære naboer fik ved brev af 17. januar 2022 udkastet tilsendt, og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 14 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil 31. januar 2022.

I høringsperioden modtog kommunen en henvendelse fra en nabo vedrørende placering af møddingspladsen. Som konsekvens af høringssvaret er møddingspladsen blevet flyttet til nord for ridehallen.

Afgørelsen om tilladelse af husdyrproduktionen er truffet den 3. februar 2022, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside: <https://www.skanderborg.dk/aktuelle-hoeringer-og-afgoerelser>, den 7. februar 2022.

1.4 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 7. marts 2022.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og

Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Stutteri Birk/Bøgholm

Borgere som har henvendt sig i høringsfasen

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trnord@stps.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk

1.5 Resume af tilladelse

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der er søgt om:

- Tilladelse til dyrehold i to eksisterende bygninger på ejendommen
- Ridebane i eksisterende bygning
- Ny møddingsplads
- Udvidelse af eksisterende ridebane

Der vil blive udlejet opstaldning af heste. Ridebanerne skal være rådighed for lejerne. Der planlægges plads til ca. 10 heste. Ejerne har selv pt to.

Forurening og gener fra husdyranlægget

Beregning af emissioner foretages i husdyrgodkendelse.dk på baggrund af produktionsarealet (staldarealet).

Produktionsarealet er så lille, at lugtemission ikke kunne beregnes i ansøgningssystemet. Nærmeste nabo bor knap 200 væk. Det er på den baggrund kommunes vurdering, at ingen naboer vil blive generet af lugt fra husdyrholdet.

Ammoniakdepositionen til den nærmeste skov, umiddelbart vest for den eksisterende ridebane beregnes til alt 0,4 kg N/ha/år. Det er kommunes vurdering, at det er så lidt i forhold til baggrundsbelastningen på 13,3 kg N/ha/år, at det ikke vil påvirke skoven væsentligt.

Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Det opføres ikke nye bygninger i forbindelse med tilladelsen. Der etableres en ny møddingsplads, som er erhvervsmæssig nødvendig til opbevaring af gødning fra staldene.

Hverken udvidelse af ridebanen eller etablering af ny møddingsplads vurderes at påvirke landskabelige forhold.

Afgørelse

Der meddeles tilladelse til produktionsareal i boksstald og løsdriftstald i eksisterende bygninger, til ridehal i eksisterende bygning, til ny møddingsplads og til udvidelse af den eksisterende ridebane.

2. Ansøgning og Miljøvurdering

2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til et staldareal med mere end 100 m², skal anlægget vurderes i henhold til § 16b i *Husdyr godkendelsesloven*. Denne tilladelse er således udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvori EU's VVM-direktiv³ og IE-direktiv⁴ er indarbejdet.

I tilladelsen er der redegjort for konsekvenserne af at etablere husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2.2 Erhvervsmæssig nødvendighed

I ansøgningen er beskrevet, at staldene dels skal bruges til udlejning af opstaldning af ca. 10 heste, og på længere sigt eventuelt opdræt af egne heste.

Derfor søges der om indretning af to eksisterende bygninger til staldareal, en stald med bokse og en stald med løsdrift på dybstrøelse. I en eksisterende bygning søges om tilladelse til en ridehal.

Derudover søges om udvidelse af den eksisterende ridebane.

Skanderborg kommune vurderer, at både bokse og løsdriftsstald er erhvervsmæssigt nødvendigt for at udleje til opstaldning af heste.

Ridehal i eksisterende bygning og udvidelse af eksisterende ridebane vurderer vi ligeledes som erhvervsmæssigt nødvendige faciliteter i forbindelse med udlejning af staldplads til heste.

I den oprindelige ansøgning var desuden en springbane og et læskur. Da der i første omgang er tale om plads til ca. 10 heste, er det kommunes vurdering, at én ridebane er tilstrækkelig til at dække det erhvervsmæssigt nødvendige behov. Læskuret kunne ikke overholde afstandskravet til vandløb. Ansøgningen er efterfølgende justeret, så de to elementer ikke længere er en del af ansøgningen.

2.3 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der er ansøgt om at etablere et hestehold på ca. 10 heste, som skal gå ude mindst 4 måneder om året. Staldene etableres i eksisterende bygninger, men da der ikke har været registreret dyrehold på ejendommen de sidste mange år, betragtes dette som en ny etablering af et dyrehold.

---

³ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁴ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

Figur 2-1 Oversigt over det tilladte

2.4 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra tilladt produktionsareal. Derudover har dyretyper og staldd typer, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på er 318 m², fordelt på en bøksstald på 213 m², en løsdriftstald på 105 m² (se tabel 2 og figur 2-1). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at det angivne produktionsareal, dyretyper og staldd typer skal overholdes.

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Tabel 2. Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal på Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg, tilladt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse	Dyre- og staldd kategori	Tilladt produktionsareal
Løsdrift	105	Dybstrøelse	105
Bokse	213	Dybstrøelse	213
I alt	318		318

2.5 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Pederslundsvej 5, 8660 Skanderborg. Hele anlægget, herunder den ansøgte stald, ligger ca. 2,2 km syd for nærmeste byzoneafgrænsning i Skanderborg og 2,2 km nord for nærmeste byzone afgrænsning i Tebstrup. Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 150 m (Pederslundsvej 9), mens afstanden til samlet bebyggelse er ca. 300 m (Horsensvej 49).

2.5.1 Faste afstandskrav

Tabel 2-3 Generelle afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen §§5 og 6 samt faktiske afstande fra anlægget

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	100 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	Mere end 100 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	60 m fra nærmeste staldhjørne til nærmeste vandløb
Offentlig vej og privat fællesvej	15	115 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	15 m
Naboskel	30	Boksstald 30 m Løsdrift stald 32 m Læskur 50 m Ridehal 50 m Møddingsplads 30 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplannens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	2,2 km til ramme område til rekreativt formål 2,2 km til byzone (nord for ejendommen)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	2,2 km til lokalplan til skole
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	150 m

Møddingspladsen er nødvendig for lovlig opbevaring af husdyrgødning. Møddingspladsen skal placeres nord for ridehallen. Med denne placering er alle afstandskrav overholdt med god margin. Da møddingspladsen placeres direkte op ad bygningen, skal der være tagrende på nordsiden af ridehallen, således regnvand fra tages ikke løbe med på møddingspladsen. Dette stilles som vilkår for tilladelsen.

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i husdyrgodkendelsesloven, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

2.5.2 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten på ejendommen omfatter møddingspladsen, som udgør et areal på 89 m². Volumen dermed ca. 130 m³.

Der produceres ca. 90 m³ husdyrgødning fra staldene, med ca. 10 heste.

På det godkendte produktionsareal kan formentlig være op til ca. 30 heste inden for dyrevelfærdsreglerne. I det tilfælde vil der blive produceret ca. 270 m³ dybstrøelse. Hvis der tages højde for, at hestene er ude mindst 4 måneder om året bliver produktionen reduceret til ca. 160 m³.

Dermed kan kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet kunne opfyldes med en møddingsplads på 89 m².

Møddingpladsen skal opfylde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder kravene til tæthed, mur eller randbelægning og afløb.

Materialet på møddingspladsen skal til enhver tid være overdækket med tætsluttende og vandtæt materiale.

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den beregnede opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig

2.5.3 Affald

Døde dyr skal afhentes af DAKA. Opbevaring skal ske jf. bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på www.renosyd.dk.

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

2.6 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener fra møddingspladsen og i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen - dette sker primært om foråret og sensommer.

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁵ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt,

⁵ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 O_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Lugtgenestandarderne forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgenestandarden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgenestandarderne formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Lugten fra det ansøgte anlæg er så lille, at spredningen ikke kan beregnes i systemet.

De nærmeste naboer, Pederslundsvej 9, bor ca. 160 m fra det beregnede lugtcentrum. Den nærmeste samlede bebyggelse er ca. 300 m vest for anlægget, langs Horsensvej.

På den baggrund er det Skanderborg Kommunes vurdering, at naboerne ikke vil blive væsentligt generet af lugt fra husdyrholdet.

2.7 Andre potentielle nabogener

2.7.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Møddingsplads og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne. Der er lovkrav om, at møddingen skal være overdækket med vandtæt, tætsluttende materiale. Det er kommunens vurdering, at overdækningen også vil bidrage til at begrænse fluegener fra møddingspladsen.

I forbindelse med etablering af dyreholdet, vil der være større risiko for skadedyr på ejendommen. Ved opbevaring af foder sikres mod skadedyr/rotter, ved at foder opbevares i container/bøtter af hård plast eller metal. Derudover findes der altid mindst én stald-kat på ejendommen. Desuden sætte smæk-fælder op som forebyggelse.

Der er Skanderborg Kommunes vurdering, at risikoen for skadedyr begrænses bedst muligt.

2.7.2 Støv

Der vil forekomme støv fra håndtering af foder men det vurderes, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, fodring foregår i stalden og der er knap 200 m til nærmeste nabo.

Skoven vest for ridebanen skærmer for støv fra ridebanen.

Skanderborg Kommune vurderer ikke at støv fra staldene vil blive en væsentlig gene ved naboerne.

2.7.3 Støj

Der findes ingen støjkloder af betydning på ejendommen.

Det vurderes, at husdyrbruget skal overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som vil komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

2.7.4 Lys

Det er oplyst i ansøgningen, at der er udendørs belysning mellem ridebane, ridehal og gårdsplads. Desuden mellem boksstald og løsdriftstald, og i selve gårdspladsen. Alt lys styres med sensorer. Gårdspladsen er mod nord, øst og syd afgrænset af bygningerne, mens mod vest er ridebanen og derefter et mindre skovområde. Lys på gårdspladsen kan derfor formentlig ikke ses ved de omkringliggende naboer.

Der er desuden søgt om belysning på ridebanen, som etableres på hegnet omkring ridebanen, i max 1 m's højde. Dette er stillet som vilkår for tilladelsen. For at undgå generel lys-forurening, indgår det desuden i vilkåret, at lyset skal ved nedadrettet, det vil sige lamperne afskærmet oppe fra.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

2.7.5 Transporter til og fra ejendommen

Der er foretaget en flere trafiktællinger omkring Horsensvej/Hylkevej krydset, som ligger 1,2 km nord for Pederslundsvej. I 2015 blev her registreret gennemsnitlig en døgntrafik på ca. 2700 biler. I 2018 omtrent det samme.

Der er ikke foretaget trafiktællinger på Pederslundsvej.

Tabel 2-4 Estimeret antal transportere til og fra ejendommen

Transporttype	Antal transportere,	Type
Kunder, lejere	4-10 /dag	Personbil
Husdyrgødning	4 gange årligt	Traktor
Foder, kraftfoder	2-3 gange årligt	Lastbil
Foder, grovfoder	2-3 gange årligt	Lastbil/traktor
Dieselolie	12 gang årligt	Traktor
Husdyr til og fra ejendom	10 gange årligt	Personbil med trailer
Døde dyr	Forhåbentlig ingen	Lastbil
I alt:		

Det samlede antal transporter til og fra produktionsanlægget bliver op til ca. 10 biler om dagen, langt overvejende personbiler. Sammenholdt med den øvrige trafik på Horsensvej vil dette være ubetydeligt. Færdsel på Pederslundsvej vil øges, men ingen naboer, ud over dem som ligger ud til Horsensvej, passeres. På den baggrund er det Skanderborg Kommunes vurdering, at der ikke vil opstå gener på grund af øget trafik.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne tilladelse.

2.8 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

2.8.1 Jord og grundvand

Anlægget er placeret i et område udpeget som følsomt med drikkevandsinteresser.

Skanderborg kommune vurderer, at den en gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

Spildevand håndteres ligeledes efter gældende lovgivning, og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder.

2.8.2 Håndtering af overfladevand

Tagflader og befæstede på ejendommen ændres ikke. Dermed ændres heller ikke på afledningen af regn- og overfladevand på ejendommen.

Regnvand som falder på tage og befæstede arealer ledes til via tagrender til nedsivning eller dræn nord for ridehuset. Der ændres ikke på håndtering af regnvand i forbindelse med etablering af dyreholdet.

Hvis der foretages ændringer gøres opmærksom på, at nedsivning af regnvand kræver en nedsivningstilladelse, mens udledning til dræn eller vandløb kræver en udledningstilladelse. Gennem disse tilladelser sikres, at overfladevandet håndteres uden at belaste de omkringliggende områder.

2.9 Natur

Da husdyrholdet er nyt, selvom det er i eksisterende bygninger, vil mer- og total-emission af kvælstof fra ejendommen være det samme. Det er i ansøgningssystemet beregnet at der vil være en ammoniak emission på 172,2 kg N/ha/år.

Denne emission er udgangspunktet for beregning af deposition til naturområder omkring ejendommen. Se neden for.

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrgodkendelseslovens* § 7, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*⁶ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **mer**deposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

2.9.1 Natura 2000

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste kategori 1-natur er Yding skov og Ejer skov, som ligger ca. 4,4 km vest for anlægget.

Det skrappeste afskæringskriterie for totaldeposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en total deposition på 0,7 kg N/ha/år. Depositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 172 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet.

Da det nærmeste Natura2000 område ikke påvirkes af emissioner direkte af det ansøgte anlæg, vurderes det, at ingen Natura2000 områder vil blive påvirket af projektet. En nærmere beskrivelse af området er derfor undladt.

2.9.2 Bilag IV arter

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets⁷ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Den eneste bilag IV art, der findes i området, og som er relevant i forbindelse med at de ansøgte stalde, er stor vandsalamander. Stor vandsalamander har kendte, men spredte forekomster i området. Stor vandsalamander yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder. Den overvintre på land.

Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Stor vandsalamanders levesteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

⁷ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EOF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med nærværende udvidelse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

Da alene er tale om godkendelse af produktionsareal i eksisterende bygninger, vurderes det ansøgte projekt ikke at påvirke nogen bilag IV arter negativt.

2.9.3 Anden beskyttet natur

Nærmeste naturområde omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven er en mose ca. 430 m nordøst for ejendommen Mosen er senest besigtiget både i 2018 og 2020, og betegnes som pilekrat/højstaude/rørsump. Tålegrænsen for denne naturtype er høj, mindst 25-30 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastning i området er 13,3 kg /ha/år: Både mer- og total-depositionen beregnes til 0,1 kg N/ha/år fra husdyrholdet.

Hovedkilden til næringsberigelse af mosen er formentlig næringsberiget overfladevand, der løber til mosen via rodzonen på omkringliggende dyrkede arealer.

Skanderborg Kommune vurderer derfor, at depositionen af ammoniak fra staldene ikke vil ændre mosen tilstand i negativ retning.

Faktaboks

I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune, er der fastsat mål for naturen i kommunen. Planlægningen af det åbne land, er en afvejning mellem benyttelse og beskyttelse. Kommunen skal derfor fastsætte niveauet for naturbeskyttelsen. Den skal som minimum være i overensstemmelse med EU's naturbeskyttelsesdirektiver, internationale naturbeskyttelseskonventioner og den nationale lovgivning.

De vigtigste naturområder er § 3-områder, der er målsat i A, B og C, jævnfør kommunens naturkvalitetsplanlægning samt kommunens Natura 2000-områder.

De vigtigste naturområder er typisk naturområder, som rummer sjældne arter, sjældne naturtyper eller naturtyper, som udgør et vigtigt element som kildeområde for dyr og planter i kommunens netværk af spredningsveje for dyr og planter.

2.9.4 Skov

Der findes N-følsom skov (gammel skovbund) umiddelbart vest for anlægget. Tålegrænse-intervallet er 10-20 kg N/ha/år. Det er et forholdsvis lille skovområde, hvor det nærmeste punkt er det højeste sted i skovområdet. Baggrundsdepositionen i området er 13,3 kg N/ha/år.

I ansøgningssystemet beregnes mer-depositionen til 0,4 kg N/ha/år i det nærmeste punkt i skoven. Total-depositionen i det nærmeste punkt i skoven bliver dermed 13,7 kg N/ha/år. Da mer-depositionen er under 1 kg, og tålegrænsen for skoven er overholdt, har kommunen ikke grundlag for at stille skærpende vilkår i denne forbindelse.

Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødskning under landbrugsdyrkningen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammelskovsarter, selv om der ikke har været skov på arealet i meget lang tid – mere end 200 år. I de fleste tilfælde vil en skov, der rummer sådanne arter, dog være en gammel skov.

2.10 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Alle disse beskyttelseshensyn retter sig mod nye bygninger.

I dette tilfælde foregår den ansøgte produktion udelukkende i eksisterende bygninger. Vurdering i forhold til dette er derfor ikke relevant.

